

INSTITUT PRO DEMOKRACII A EKONOMICKOU ANALÝZU

projekt Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i.

INSTITUTE FOR DEMOCRACY AND ECONOMIC ANALYSIS

A Project of the Economic Institute of the Czech Academy of Sciences

Jak komunikovat vládní krizová opatření? Často je opakovat

Duben 2020

VÁCLAV KORBEL, VLADIMÍR NOVÁK,
MICHAL ŠOLTÉS, LUKÁŠ TÓTH

O AUTORECH / ABOUT THE AUTHORS

Václav Korbek

Spolupracovník think-tanku IDEA při Národohospodářském ústavu AV ČR, v. v. i. Absolvoval magisterské studium na Institutu ekonomických studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, kde je v současnosti v doktorském programu. Ve svém výzkumu se zabývá vzděláváním, ale také anti-sociálním chováním a otázkami ohledně stigmatizace, kde používá poznatky behaviorální a experimentální ekonomie.

A collaborator of CERGE-EI'S IDEA think-tank. He graduated at the Institute of Economic Studies, Faculty of Social Sciences, Charles University, where he is currently in a doctoral program. In his research he deals with education, but also with anti-social behavior and questions about stigmatization, where he uses the knowledge of behavioral and experimental economics.

Vladimír Novák

Junior výzkumný pracovník a Ph.D. student na CERGE-EI. V průběhu svých studií byl na výzkumných pobytech na Columbia University in New York a Basque Center for Applied Mathematics. Ve svém výzkumu se věnuje zejména ekonomii informací, politické ekonomii, makroekonomii a strategickému experimentování. Jeho vědecké články byly publikovány například v Journal of Economic Theory. Magisterské studium absolvoval z Ekonomické a finanční matematiky na Univerzitě Komenského v Bratislavě, během kterého působil i na Institutu finanční politiky na Ministerstvu financí Slovenské republiky.

Junior researcher and PhD. student at CERGE-EI. During his studies he was on research stays at Columbia University in New York and the Basque Center for Applied Mathematics. His research focuses on information economics, political economy, macroeconomics and strategic experimentation. His scientific articles have been published, for example, in the Journal of Economic Theory. He graduated from Economic and Financial Mathematics at Comenius University in Bratislava, where he also worked at the Institute of Financial Policy at the Ministry of Finance of the Slovak Republic.

Michal Šoltés

Výzkumný pracovník think-tanku IDEA při CERGE-EI. Absolvoval magisterské studium na IES FSV UK a na CERGE-EI, kde nyní pokračuje v doktorském studiu. Studoval rovněž na Maastricht University, Peking University HSBC Business School a na Universidad Autónoma de Madrid. Ve svém výzkumu se věnuje aplikované mikroekonomii, politické ekonomii a informační ekonomii.

Researcher of IDEA think tank at CERGE-EI. He completed his Master's degree at the Charles University and at CERGE-EI, where he is currently pursuing his PhD. He also spent a semester at the Maastricht University, later another one at Peking University HSBC Business School, and finally one semester at the Universidad Autónoma de Madrid. In his research he focuses on applied microeconomics, political economy and information economics.

Lukáš Tóth

Ekonom na Amsterdamské univerzitě a spoluzakladatel společnosti Behavio labs, kde se zabývá aplikací behaviorálních věd ve výzkumu trhů a rozhodování firem i institucí. Věnuje se přednáškové, výzkumné a pedagogické činnosti v oblasti behaviorální ekonomie, industriální organizace, ekonomické regulace a filosofie ekonomického myšlení. Píše komentáře pro aktualne.cz.

Economist at the University of Amsterdam and co-founder of Behavio labs, where he deals with the application of behavioral sciences in market research and decision-making by companies and institutions. He is lecturing, doing research and teaches in the area of behavioral economics, industrial organization, economic regulation and the philosophy of economic thinking. He writes comments for aktualne.cz.

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autorů, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK v Praze (CERGE).

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Charles University in Prague, Center for Economic Research and Graduate Education as well as the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i.

Jak komunikovat vládní krizová opatření? Často je opakovat

Studie IDEA anti COVID-19 # 10 / 2020

© Václav Korbek, Vladimír Novák, Michal Šoltés, Lukáš Tóth

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2020

ISBN 978-80-7344-529-4 (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.)

a

• B • E • H • A • V • I • O

IDEA anti COVID-19 # 10

Jak komunikovat vládní krizová opatření? Často je opakovat¹

DUBEN 2020

Václav Korbek, Vladimír Novák, Michal Šoltés, Lukáš Tóth

Stručné shrnutí

- Zhruba tři týdny po oznámení první nakažené osoby virem covid-19 v České republice, tj. ve dnech 20.–21. března, jsme dotazníkovou formou ověřovali, jak komunikace vládních omezení ovlivňuje ochotu obyvatel se jimi řídit. Prvotní zjištění byla publikována ve studii **IDEA anti COVID-19 # 7**. Dotazování bylo doplněno o experiment ve formě poskytnutí pěti různých informací ohledně vládních opatření pěti náhodně vybraným skupinám. Tato studie se soustředí na prezentaci výsledků tohoto experimentu.

---

¹ Tato studie reprezentuje pouze názory autorů a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK v Praze (CERGE). Za cenné komentáře a rady děkujeme Vojtěchu Bartošovi, Lubomíru Cinglovi, Danielu Münichovi a za ochotu spolupracovat Tomáši Šebkovi a Do Thu Trang. Tato studie vznikla v rámci společného projektu Behavior Labs a think-tanku IDEA. Studie byla vydána i díky podpoře Akademie věd České republiky v rámci programu Strategie AV21 a Nadace Experientia.

- **Jednoduché připomenutí vládních nařízení významně zvyšuje podíl lidí, kteří jsou ochotni vládní pokyny dodržet.** A to platí i v případech, že lidé již informace z dřívějšíka mají. Připomínání vládních nařízení, a to jakoukoliv formou:
  - vede k vyšší ochotě lidí omezit vlastní pobyt venku, zvláště v dlouhodobějších osobních plánech,
  - zvyšuje ochotu lidí zůstat doma i měsíce, pokud by to bylo nutné,
  - motivuje lidi k reakcím vůči těm, kteří roušky nenosí (upozornění, že by ji měli nosit).
- **Nařízení a doporučení je potřeba sdělovat opakovaně** po celou dobu jejich trvání a jejich aktuální podoba by měla být snadno dohledatelná na jednom všeobecně známém místě.
- **Opatření je třeba pečlivě prioritizovat** a menší počet nejdůležitějších opatření **maximálně zjednodušit** a srozumitelně komunikovat.²
- **Pro dobrovolné dodržování vládních pokynů je zásadní veřejná důvěra v přijatá opatření.**³ Lidé, kteří věří, že vládní opatření pomohou úspěšně zvládnout současnou situaci, jsou výrazně ochotnější plnit vládní pokyny a pozitivně reagují i na jejich připomenutí.
- Příslušné instituce by měly **věnovat zvýšenou pozornost informovanosti seniorů** – zajišťovat přímo či nepřímo (přes rodinné příslušníky) jejich dostatečnou informovanost. Mezi lidmi nad 65 let věku zvyšují informace a připomínky ochotu dodržovat vládní pokyny.
- Efektivní formou komunikace se jeví **apel na rychle se měnící společenské normy a zdůraznění normálnosti toho, že se ostatní lidé chovají podle vládních pokynů** („je normální zůstat doma“, „lidé, kteří vycházejí ven, roušky běžně nosí“ apod.).
- Většina věkových skupin reaguje na různé formy informací velmi podobně. Výjimku představuje skupina mladých lidí (18 až 24 let), mezi kterými informace apelující na společenské normy a popisující zdravotní rizika, vedou k většímu přijetí vládních pokynů než ostatní formy komunikace. Vyšší ochotu zůstat doma deklarují i lidé, kteří bydlí s někým z rizikové skupiny (starší či nemocní lidé). Připomínání a komunikování vládních pokynů nemá vliv na ochotu zůstat doma mezi skupinou lidí, kteří vnímají nakažení se koronavirem jako nízkou hrozbu.

*Data byla sbírána na panelu 1 250 pravidelných respondentů společnosti **Behavio Labs** v pátek (20. 3. 2020) a v sobotu (21. 3. 2020). Reprezentativní vzorek on-line populace České republiky ve věku nad 18 let (pohlaví, věk, příjem, vzdělání, velikost sídla, kraj nebo ekonomická aktivita).*

Popis dat: [Policy Communication in the Time of Covid-19 \(popis dat\)](#)⁴

² Pro další doporučení behaviorální ekonomie pro komunikaci v současné situaci viz [# 9 Jak komunikovat s veřejností? Poznátky behaviorální ekonomie v boji proti COVID-19](#)

³ Viz [WHO Outbreak communication guidelines](#).

⁴ Viz internet

<https://docs.google.com/document/d/1AbOjoexXyJ2jZjBCoh9amhaoiTVaigWWcm7gjb1HBG4/edit?usp=sharing>

and

IDEA anti COVID-19 # 10

How should the government's crisis measures be communicated? Through frequent repetition⁵

APRIL 2020

Václav Korbek, Vladimír Novák, Michal Šoltés, Lukáš Tóth

Brief summary

- About three weeks after the first case of Covid-19 infection in the Czech Republic was confirmed, i.e. on 20th - 21st March, we carried out a survey to find out how the way government measures are communicated affects residents' willingness to abide by them. Our main findings were published in **IDEA anti COVID-19 study # 7**. We supplemented our questionnaire with an experiment in which we provided five different pieces of information about the government measures to five randomly selected groups of people. This study focuses on presenting the results of that experiment.
- **Simple reminders about the government's orders substantially increase the share of the population willing to follow them.** This is true even when the people

---

⁵ This study represents the authors' own views and not the official position of the Czech Academy of Sciences' Economics Institute (EI) nor of the Charles University Centre for Economic Research and Graduate Education (CERGE). We are grateful to Vojtěch Bartoš, Lubomír Cingl and Daniel Münich for their valuable advice and comments, and to Tomáš Šebek and Do Thu Trang for their willingness to work with us. This study was produced as part of a joint project between Behavio Labs and the IDEA think-tank. The study was produced with support from the Czech Academy of Sciences as part of its AV21 Strategy programme and Experientia Foundation.

in question had already previously received information about the orders. Reminders of the government's orders, in any form:

- make people more willing to limit the time they spend outdoors, especially in their longer-term personal plans,
  - make people more willing to stay at home even for months, if necessary,
  - motivate people to react to those who do not wear face masks (reminding them that they should wear one).
- **Rules and recommendations must be conveyed repeatedly** throughout the time that they remain in force, and their current wording should be easy to find in a commonly known place.
  - **Measures must be carefully prioritized** and a small number of the most important of them selected and **simplified as much as possible** before being clearly communicated.⁶
  - **In order to achieve voluntary compliance with government directions, public confidence in the measures adopted is fundamental.**⁷ People who believe that the government measures will help successfully manage the current situation are much more willing to follow the government's orders and react positively to being reminded about them.
  - The institutions in question should **pay extra attention to awareness among older people** to ensure, directly or indirectly (through family members), that they are sufficiently well informed. Information and reminders raise willingness among those over the age of 65 to abide by government requirements.
  - **Appealing to swiftly changing societal norms and emphasizing that those who behave in accordance with the government's directions are behaving normally** (“*it's normal to stay at home*”, “*people usually wear face masks when they go out*”, etc.) seems to be an effective way of communicating.
  - Most age groups react very similarly to the various different kinds of information. Young people (between 18 and 24 years of age) constitute an exception: in this group, information that appeals to societal norms or describes health risks leads to greater acceptance of government directions than other forms of communication. People who live with someone from a high-risk group (i.e. elderly or unwell) also express greater willingness to stay at home. Communication of the government's instructions and reminders about them do not have any effect on willingness to stay at home among those who perceive becoming infected with the coronavirus as a low risk.

*The data were collected on a panel of 1 250 **Behavio Labs** regular respondents on Friday (20. 3. 2020) and Saturday (21. 3. 2020). The sample was representative of the online population in the Czech Republic aged 18 years and above (gender, age, income, education, settlement size, region, economic activity).*

Data description: [Policy Communication in the Time of Covid-19 \(popis dat\)](#)⁸

---

⁶ For further recommendations from behavioural economics for communication in the current situation, see study [# 9](#)

⁷ See [WHO Outbreak](#) communication guidelines.

⁸ See <https://docs.google.com/document/d/1AbOjoexXyJ2jZjBCoh9amhaoiTVaigWWcm7gib1HBG4/edit?usp=sharing>

Experiment

V online dotazníkovém experimentu s 1 250 respondenty (základní zjištění ohledně postojů obyvatel bylo prezentováno ve studii [# 7 Přístup domácností k nákaze a vládním opatřením: Aktuálně z terénu](#)) jsme měnili způsob, jakým jsme lidem podávali informace o pokynech vlády ohledně toho, že lidé nemají chodit ven, pokud to není nutné, a pokud již ven musí, tak jediné s rouškou. Všichni respondenti nejprve odpověděli na několik otázek a následně byli náhodně rozděleni do pěti různých skupin, které se lišily tím, že jsme jim poskytli jiné informace. Po zobrazení informací jsme respondentům položili několik doplňujících otázek, ze kterých odvozujeme vliv různých forem intervencí na ochotu uposlechnout vládní pokyny.

- **Skupina A (Žádné informace)**
- **Skupina B (Vláda):** *Chtěli bychom vám připomenout, že na základě pokynů vlády ČR byste měli zůstat doma. Pokud již musíte ven, pak jediné s rouškou nebo jiným zakrytím úst.*
- **Skupina C (Společenské normy):** *V posledních dnech je normální, že lidé zůstávají doma a nevycházejí ven. Kdo musí ven, automaticky nosí roušku nebo jiné zakrytí úst. Nevycházejte ven ani vy, pokud to není nutné. Pokud musíte, noste roušky.*
- **Skupina D (Negativní externality):** *Kolik lidí během běžného dne potkáte? Přestože nemáte příznaky nemoci, můžete být i vy přenašečem viru a nakazit mnoho dalších. Jejich zdravotní stav pak budete mít na svědomí. Zůstaňte doma. Pokud musíte ven, tak jediné s rouškou.*
- **Skupina E (Zdravotní hrozba):** *Vysoké horečky. Nesnesitelná bolest hlavy a celého těla po dobu až 8 týdnů. Ztráta 20–30 % objemu plic. To se může stát i vám. Riziko jde snížit, když dodržíte pokyny vlády; zůstaňte doma. Pokud musíte ven, tak jediné s rouškou.*

Interpretace intervence

Naší intervenci nelze považovat za poskytnutí nových informací. Podobné informace totiž poskytují nyní média na denní bázi. Předpokládáme, a podle toho tak i přistupujeme k interpretaci výsledků, že obsah námi poskytnutých informací není pro respondenty v zásadě nový a podstatou intervence je hlavně připomenutí informací a nalezení optimálního způsobu, jak informace předávat. Pokud bychom poskytovali lidem informace pro ně nové, pak bychom očekávali jejich výraznější reakci. Velikost reakce zjištěných naším experimentem tak představuje spíše spodní hranici efektu poskytnutí zcela nových informací o vládních opatřeních.

Základní postoje k epidemiologickým omezením

Ze šetření víme (základní zjištění ohledně postojů obyvatel bylo prezentováno ve studii [# 7 Přístup domácností k nákaze a vládním opatřením: Aktuálně z terénu](#)), že více než polovina lidí má obavu, že se nakazí koronavirem. Důvěra lidí v to, že vládní opatření povedou k úspěšnému překonání současné situace, je vysoká. Konkrétně vládě spíše nebo naprosto věří 71 % dotázaných. Většina lidí, zhruba 75 %, deklaruje ochotu omezit svůj pohyb venku na nutné činnosti a jinak zůstat doma. I tak ven chodí každý den skoro 53 % dotázaných. Pokud bude potřeba, mnoho lidí je připraveno odpuštit si společenské a venkovní aktivity klidně i měsíce. Polovina lidí si myslí, že u člověka, kterého potkají na ulici, je přibližně padesátiprocentní pravděpodobnost, že je infikovaný. Zbytek považuje pravděpodobnost za nižší.⁹ Nošení roušek se velmi rychle stalo samozřejmostí. 92 % procent lidí vychází ven jedině s rouškou; většina souhlasí, že do veřejných prostor by neměli být vpuštěni lidé bez roušky; a pokud potkají člověka bez roušky, tak 42 % lidí je připraveno a ochotno dotyčnému říct, ať roušku nosí a čtvrtina by projevila svůj nesouhlas tím, že by se na dotyčného zamračila.

---

⁹ Přesněji si 1 % lidí myslí, že náhodně potkaný člověk je téměř jistě nakažený, 50 % že je poloviční šance, 40 % že je šance malá a 9 % že je téměř nulová.

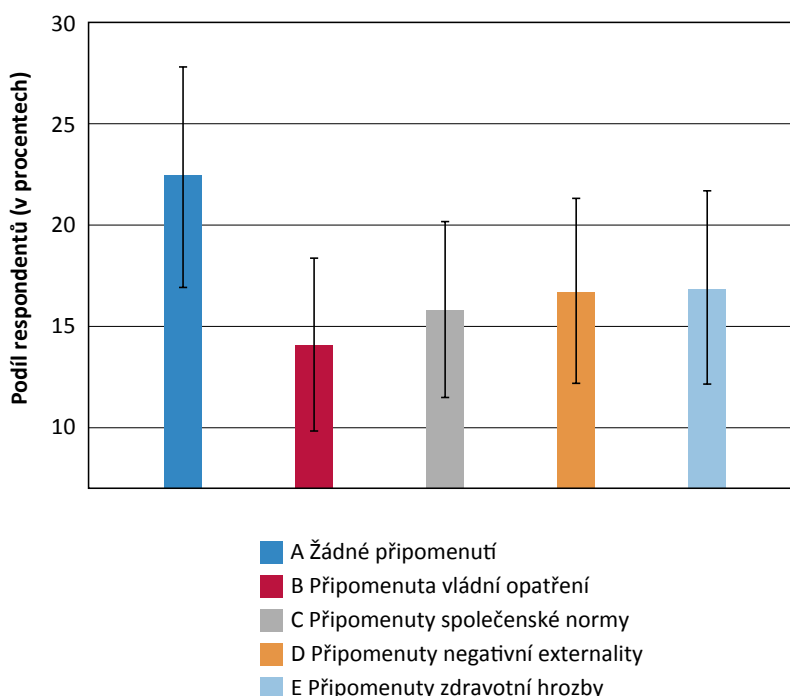

Ochota vzdát se pobytu venku a zůstat doma

Po našem experimentálním připomenutí vládních pokynů lidé vyjádřili větší ochotu zůstat doma a nechodit ven, především pokud jde o delší časový horizont. Ve skupinách, ve kterých jsme respondentům připomněli vládní pokyny, významně klesl podíl lidí, kteří plánují jít v příštím týdnu ven a klesl i počet činností, pro které jsou lidé ochotni podstupovat riziko a chodit ven nebo o tom uvažovat.

Graf 1: Plánujete jít ven v následujícím týdnu?

Podíl lidí odpovídajících: „nejspíš i kromě nezbytných cest“

Respondenti byli náhodně rozděleni do pěti skupin (A–E), viz legenda. Úsečky značí 95% intervaly spolehlivosti.

Graf 1 ukazuje podíly osob, které na otázku, zda plánují jít ven v příštím týdnu, odpověděly, že *půjdou i pokud to nebude nezbytně nutné*. Další dvě odpovědi byly, že *nepůjdou* a že *půjdou pouze v případě, že to bude nezbytně nutné*. Například skupina respondentů „C-spoločenské normy“ plánovala jít v následujícím týdnu ven ve skoro o třetinu méně případech než lidé, ze skupiny „A-žádné informace“, kteří žádnou informaci nedostali (16 % vs. 22 %). Rozdíl mezi skupinou A a ostatními čtyřmi skupinami spojenými dohromady je statisticky významný.¹⁰

¹⁰ p-hodnota z Wilcoxon rank-sum test je 0,02.

V další otázce měli respondenti vyhodnotit, zda by u každé z následujících čtyř činností šli ven:

- 1) **nutný nákup jídla,**
- 2) **vynesení tříděného odpadu,**
- 3) **preventivní kontrola u zubaře a**
- 4) **rodinná oslava.**

Možné odpovědi byly: *jasně, možná a určitě ne*. **Graf 2** zobrazuje průměrný počet z těchto činností, které respondenti považují za natolik důležité, že by kvůli nim šli ven nebo o tom uvažovali, tj. odpověděli *jasně* nebo *možná*.

Ve skupinách, kterým byla připomenuta vládní nařízení, je počet činností, kvůli kterým by lidé uvažovali jít nebo jistě šli ven, významně nižší. Připomenutí informací tedy vedlo k tomu, že lidé přehodnotili, jaké činnosti jim stojí za to, aby šli ven. Rozdíl mezi skupinou **A** a ostatními skupinami dohromady je statisticky významný.¹¹

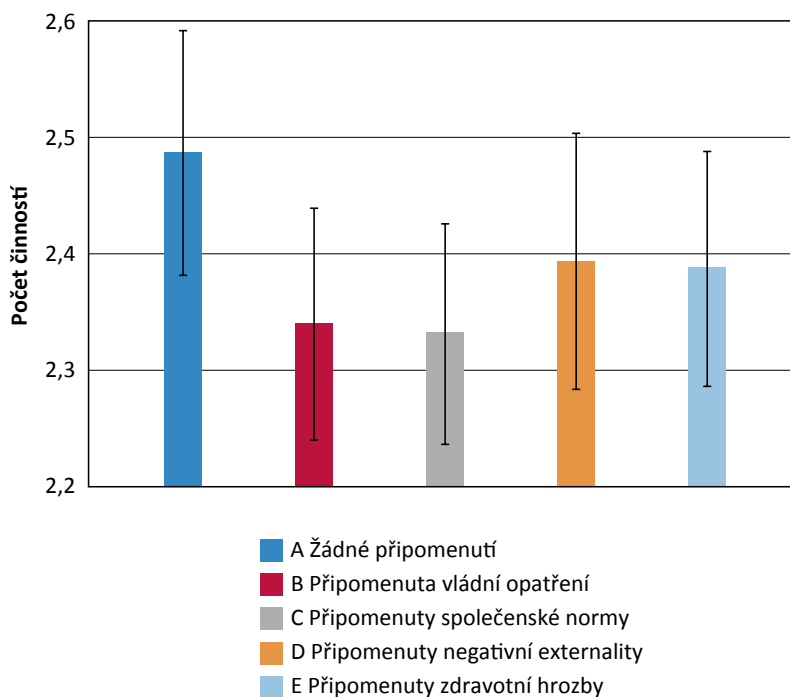
Rozdíl v chování skupiny **A** bez připomenutí vládních nařízení oproti ostatním skupinám je především v tom, že lidé ve skupinách, které dostaly informace, zařadili více činností z kategorie *možná* do kategorie *určitě ne*. Typický člověk by se choval následovně:

Činnosti, které považuje za velmi důležité, by dělal vždy a je jedno, zda a jak bychom mu připomněli vládní pokyny. Pro skupinu činností, které jsou méně důležité, záleží, v jaké skupině dotyčný člověk je. Pokud je ve skupině A, a nedostal tedy žádnou připomínku, odpoví, že by ty činnosti *možná* uskutečnil. Pokud mu ale připomeneme pokyny vlády, pak si to rozmyslí a těchto méně důležitých činností se vzdá, tj. odpoví *určitě ne*.

¹¹ p-hodnota z Wilcoxon rank-sum 0,04.

Graf 2: Ochota jít ven

Počet činností, pro které by lidé šli ven nebo zvažovali, že půjdou

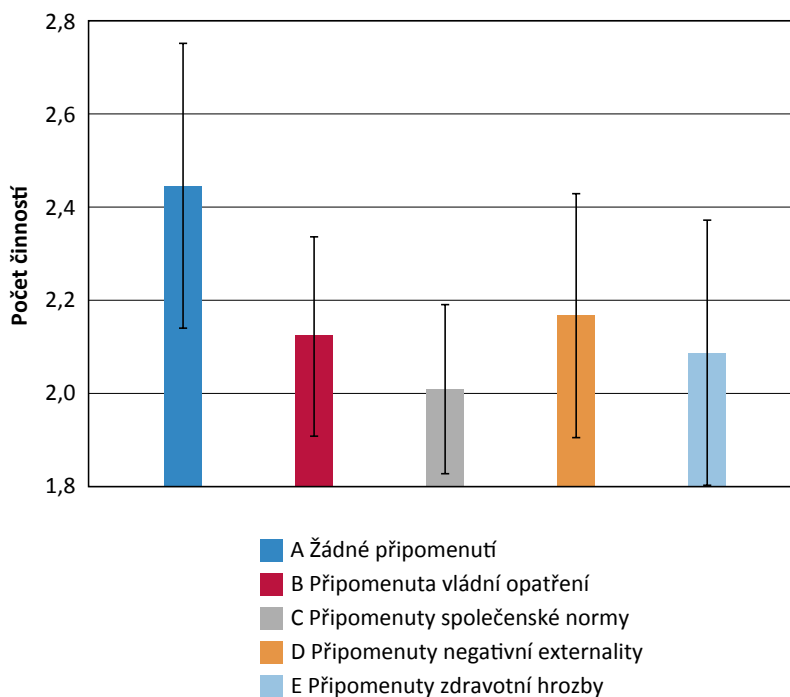

Respondenti byli náhodně rozděleni do pěti skupin (A–E), viz legenda.
Úsečky značí 95% intervaly spolehlivosti.

Připomenutí informací má také zásadní efekt ve věkové kategorii 65 let a více. **Graf 3** ukazuje, že v této věkové kategorii by po připomenutí vládních pokynů šli respondenti ven nebo by to zvažovali kvůli 2,1 činnostem ze čtyř uvedených. Oproti tomu ve skupině **A**, tedy mezi lidmi bez připomenutí, jde v průměru o 2,4 činností. Pro ilustraci, vynést tříděný odpad by po připomenutí šlo nebo zvažovalo 81 % oproti 91 % bez upomínky.

Graf 3: Ochota jít ven mezi lidmi nad 65 let

Počet činností, pro které by lidé šli ven nebo zvažovali, že půjdou

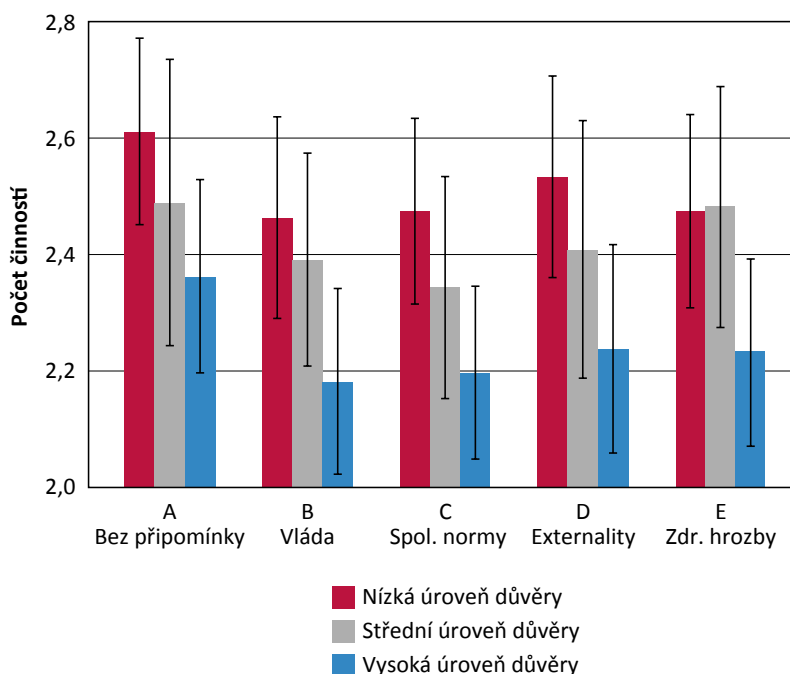
Respondenti byli náhodně rozděleni do pěti skupin (A–E), viz legenda. Úsečky značí 95% intervaly spolehlivosti.

Mezi lidmi celkově panuje vysoká důvěra, že vládní kroky povedou k úspěšnému překonání současné krize. Na stupnici 1 až 7 respondenti hodnotili důvěru ve vládu průměrně 4,7 body a mediánové hodnocení bylo 5 bodů. Rozdělili jsme respondenty na tři kategorie: *nízká úroveň důvěry*, *střední úroveň důvěry* a *vysoká úroveň důvěry* podle toho, zda jejich hodnocení bylo nižší, stejné nebo vyšší než mediánové.

Graf 4 ukazuje, že čím vyšší je důvěra lidí ve vládní kroky, tím nižší je počet činností (ze čtyř činností uvedených výše), pro které by šli ven nebo zvažovali, že půjdou. Tedy ti, kdo věří, že vláda dělá správná opatření, jsou ochotni se více přizpůsobit. Tento fenomén je patrný ve všech skupinách **A** až **E**.

Graf 4: Ochota jít ven a důvěra ve vládní kroky

Počet činností, pro které by lidé šli ven nebo zvažovali, že půjdou

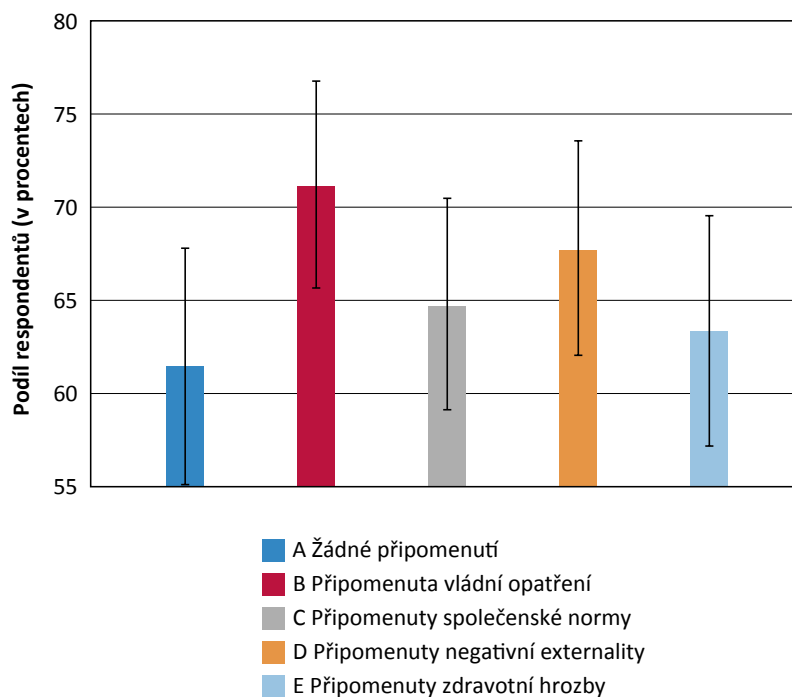
Respondenti byli náhodně rozděleni do pěti skupin (A–E), viz legenda.
Každá skupina je rozdělena do tří podskupin podle úrovně důvěry ve vládní kroky.
Úsečky značí 95% intervaly spolehlivosti.

Zjišťovali jsme, jak dlouho by lidé byli ochotni zůstat doma a odpustit si venkovní a společenské aktivity, pokud by to situace vyžadovala. Ukázalo se, že připomenutí vládních opatření nemění ochotu lidí vzdát se společenských akcí na delší dobu, pokud by současný stav měl přetrvávat. Respondenti mohli vybírat ze čtyř možností: *vůbec, pár dní, tak 2 týdny, a 1–2 měsíce*. **Graf 5** zobrazuje podíl lidí v každé skupině, kteří by byli ochotni zůstat doma *1 až 2 měsíce*. Přestože ve všech skupinách, kterým byly připomenuty vládní pokyny, je podíl ochotných vyšší, celkový rozdíl mezi skupinou **A** – žádné informace a ostatními skupinami je malý a je na hranici statistické významnosti.¹²

¹² p-hodnota z Wilcoxon rank-sum je 0,13.

Graf 5: Ochota odpustit si společenské aktivity

Podíl lidí odpovídajících, že klidně 1–2 měsíce

Respondenti byli náhodně rozděleni do pěti skupin (A–E), viz legenda. Úsečky značí 95% intervaly spolehlivosti.

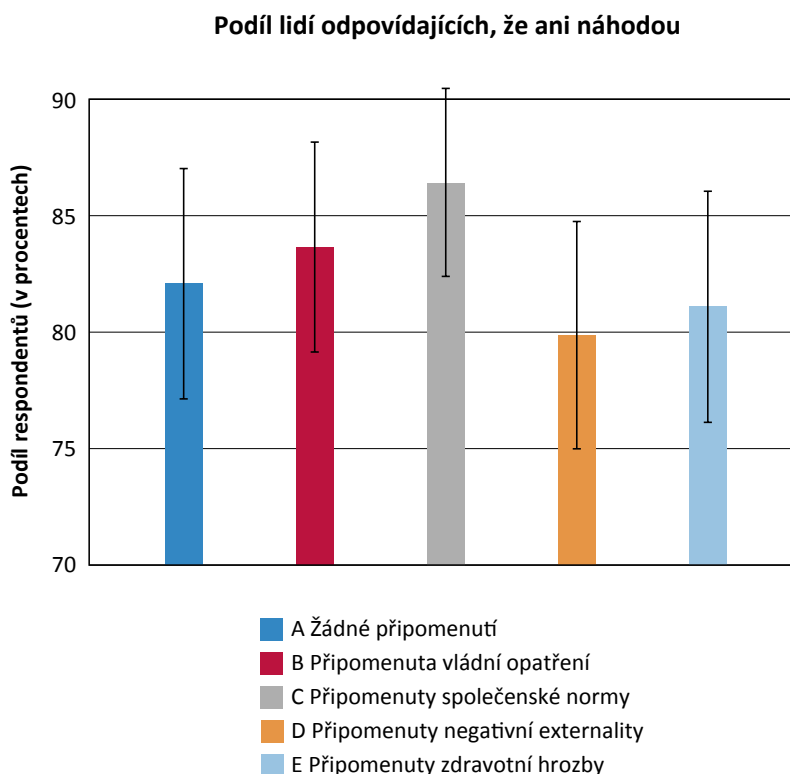
Přístup k rouškám

Bez ohledu na to, v jaké skupině byli lidé zařazení, přes 80 % z nich si myslí, že lidé bez roušky by neměli být vpuštěni do veřejných prostor jako je například hromadná doprava. Ukázalo se, že připomenutí vládních pokynů tento názor systematicky neovlivňuje. Právě již zmíněná vysoká míra podpory ve společnosti může být důvodem, proč připomenutí nemělo dopad. Otázka zněla, zda by *lidé bez roušky nebo jiného zakrytí úst měli být vpuštěni do veřejných prostor jako je například veřejná doprava nebo úřad*. Možné odpovědi byly *určitě ano, jak kdy, ani náhodou*. **Graf 6** zobrazuje podíl lidí odpovídajících *ani náhodou*.

Z **Grafu 6** je patrné, že naše připomenutí pokynů vlády respondenty nijak neovlivnilo v jejich názorech na restriktce pro lidi bez roušek ve veřejných prostorech.¹³

¹³ p-hodnota z Wilcoxon rank-sum je 0,78

Graf 6: Chodit bez roušky do veřejných prostor?

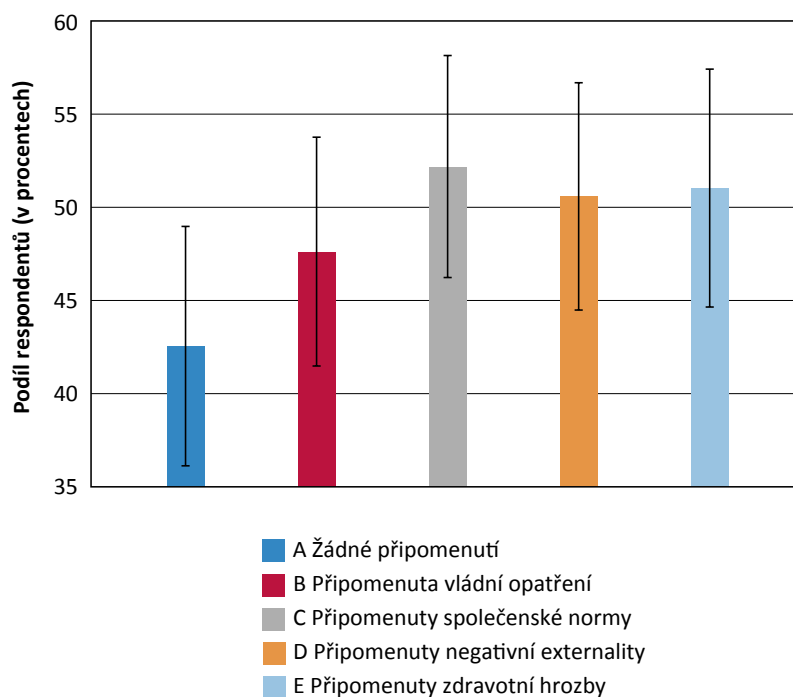
Respondenti byli náhodně rozděleni do pěti skupin (A–E), viz legenda.
Úsečky značí 95% intervaly spolehlivosti.

Zajímavější je vliv připomenutí vládních omezení na ochotu lidí konfrontovat cizího člověka, pokud by byl v obchodě bez roušky. **Graf 7** ukazuje, že ve skupinách **B–E**, kterým jsme připomněli vládní pokyny, vzrostl v průměru podíl lidí, kteří by byli ochotni dotyčného upozornit, že by si měl roušku nasadit. Zatímco bez připomenutí informací se pro tuto akci vyjádřilo přibližně 42 % respondentů, po připomenutí vzrostl podíl o 8 procentních bodů na přibližně 50 %, tedy zhruba o pětinu. Přistoupit k cizímu dotyčnému a říci mu, že by měl mít roušku, je druhá nejpřísnější možná reakce, kterou mohli respondenti vybrat. Tou nejpřísnější bylo přivolání policie, kterou by v každé skupině zvolilo přibližně 5 % dotázaných. Nárůst ochoty respondentů reagovat na cizího člověka bez roušky byl po připomenutí vládních pokynů statisticky významný.¹⁴

¹⁴ p-hodnota z Wilcoxon rank-sum je 0,03

Graf 7: Potkáte cizího člověka bez roušky. Co uděláte?

Podíl lidí, kteří odpověděli, ať si ji vezme

Respondenti byli náhodně rozděleni do pěti skupin (A–E), viz legenda. Úsečky značí 95% intervaly spolehlivosti.

Dosavadní studie série IDEA anti COVID-19

[# 9](#) „Jak komunikovat s veřejností? Poznatky behaviorální ekonomie v boji proti covid-19“, IDEA anti COVID-19, březen 2020, Autor: Vojtěch Bartoš

[# 8](#) „Přehled zahraničních testovacích praxí: ekonomicko-statistická perspektiva“, IDEA anti COVID-19, březen 2020, Autoři: Jakub Steiner, Jan Kulveit, Ludmila Matysková, Ole Jann, Pavel Kocourek a Vladimír Novák

[# 7](#) „Přístup domácností k nákaze a vládním opatřením: Aktuálně z terénu“, IDEA anti COVID-19, březen 2020, Autoři: Václav Korběl, Vladimír Novák, Michal Šoltés, Lukáš Tóth

[# 6](#) „Lekce behaviorální ekonomie v prevenci: jak také bojovat s COVID-19“, IDEA anti COVID-19, březen 2020, Autoři: Michal Bauer a Julie Chytilová

[# 5](#) „Testování na covid-19: pozor na více škod než užitku.“ IDEA anti COVID-19, březen 2020, Autoři: Jan Kulveit, Jakub Steiner

[# 4](#) „Insolvence v časech koronaviru: návrh dočasných změn insolvenčního zákona“, IDEA anti COVID-19, březen 2020, Autor: Tomáš Richter

[# 3](#) „Pomoc státu firmám na udržení zaměstnanosti: rychlá, jednoduchá, ekonomicky smysluplná“, IDEA anti COVID-19, březen 2020, Autor: Daniel Münich

[# 2](#) „Ekonomický šok, jaký svět neviděl: ekonomiku musíme rychle zmrazit a pak ji znovu probudit“, IDEA anti COVID-19, březen 2020, Autor: Filip Matějka

[# 1](#) „Ekonomie společenského odstupu pro každého: případ Covid 19“, IDEA anti COVID-19, březen 2020, Autor: Kevin Bryan

Upozornění: Tato studie reprezentuje pouze názory autora, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy, CERGE.

Warning: This study represents only the views of the authors and not the official position of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences, v. v. i. as well as the Charles University, Center for Economic Research and Graduate Education.

Jak komunikovat vládní krizová opatření? Často je opakovat

Studie IDEA anti COVID-19 # 10 / 2020

© Václav Korbel, Vladimír Novák, Michal Šoltés, Lukáš Tóth

Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i., 2020

ISBN 978-80-7344-529-4 (Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i.)

DĚKUJEME PODPOROVATELŮM / WE THANK OUR SPONSORS

Projekt IDEA anti COVID-19 podpořila Nadace Experientia

IDEA anti COVID-19 project is supported by Experientia Foundation

---

IDEA se v rámci Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. podílí na aktivitách Strategie AV21

IDEA at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences participates in the Strategy AV21 activities

---

Jak komunikovat s vládní krizová opatření? Často je opakovat

Studie Institutu pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA)

O IDEA

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) je nezávislý think-tank zaměřující se na analýzu, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii.

IDEA je think-tank Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. a vznikla z iniciativy a pod vedením prof. Jana Švejnara. Národohospodářský ústav AV ČR, v. v. i. (NHÚ - angl. zkratka EI) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (angl. zkratka CERGE).

Principy fungování IDEA

1. Vytváření shody na základě intelektuální otevřenosti – přijímání volné soutěže myšlenek, otevřenost podnětům z různých částí světa, přehodnocování existujících stanovisek vzhledem k novým výzvám.
2. Využívání nejvhodnějších teoretických a praktických poznatků – snaha o rozvinutí postupů na základě nejlepších teoretických i praktických poznatků (z České republiky i ze zahraničí).
3. Zaměření aktivit na vytvoření efektivní politiky a strategie České republiky – doplňovat akademické instituce vytvářením podkladů efektivním a operativním způsobem.

Pokud chcete dostávat do své emailové schránky informace o připravovaných studiích a akcích IDEA, napište nám na idea@cerge-ei.cz

About IDEA

The Institute for Democracy and Economic Analysis (IDEA) is an independent think tank focusing on policy-relevant research and recommendations. IDEA recommendations are based on high quality data, objective evidence-based analysis, and the latest economic theories.

IDEA is a think tank at the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences and is led by its founder, Prof. Jan Švejnar. The Economics Institute (EI) of the Czech Academy of Sciences forms part of a joint workplace, CERGE-EI, together with the Center for Economic Research and Graduate Education of the Charles University (CERGE).

IDEA's Working Principles

1. We build consensus on the basis of intellectual openness – we believe in a free competition of ideas, are open to initiatives from various parts of the world, and constantly review existing opinions in the light of new challenges.
2. We make use of the most appropriate theoretical and empirical findings, and strive to develop methods based on the best theoretical and practical knowledge (both from the Czech Republic and from abroad).
3. We focus on creating effective policy and strategy for the Czech Republic, complementing academic institutions by producing materials in a constructive, practical format.

If you would like to receive regular information about the latest IDEA studies and events please subscribe to our mailing list by contacting idea@cerge-ei.cz

<http://idea.cerge-ei.cz>